

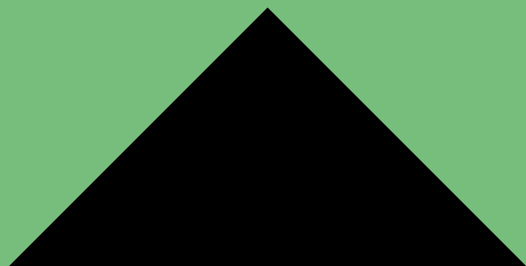
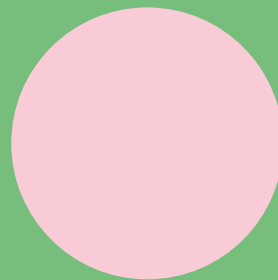
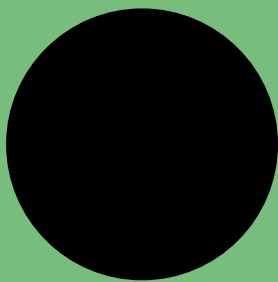

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

Informatie- bijeenkomsten voor ouders

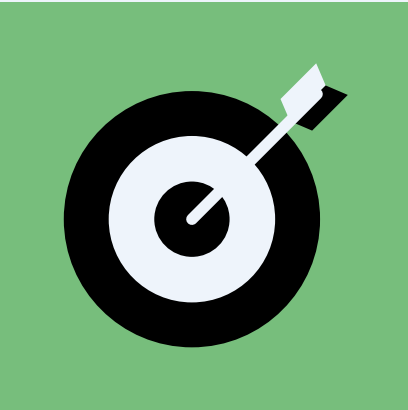
*Informatievoorziening aan en
communicatie met ouders over
hoe ze hun kinderen kunnen
ondersteunen*

Sanne van Wetten / Tijana Breuer
Universiteit Maastricht

Eva Naaijens / Martin Bootsma
Enigma onderwijs

Algemene informatiebijeenkomsten voor ouders (groepsniveau)

Wat is doel van de interventie?

Deze interventie heeft als doel om:

- (leer)gedrag van leerlingen te stimuleren;
- door middel van het aanbieden van een aantal groepsbijeenkomsten op school ouders de werkwijze van de school en het educatiesysteem uit te leggen, waarbij in elke groep de leermijlpalen voor dat schooljaar worden besproken en de belangrijke rol van de ouders en het hebben van hoge verwachtingen wordt benadrukt.

Ouderbijeenkomsten waarin informatie wordt gegeven over de werkwijze van de school en ouders tips geven over hoe ze kinderen thuis kunnen ondersteunen zijn een effectief middel om leerlingen meer thuis te laten oefenen met leerstof en kunnen ook helpen om disruptief gedrag in de klas tegen te gaan.

Voor welke groep kinderen?

Groep 1 t/m groep 8

Kijk voor meer informatie op onze website:

www.education-lab.nl

Wat moet er gedaan worden?

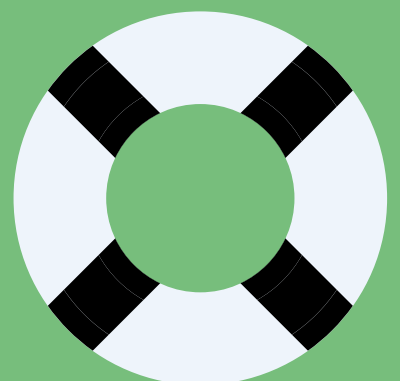
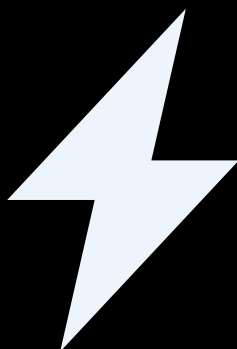
Ontwerp en uitgangspunten van de sessies:

Er worden **drie groepsbijeenkomsten voor ouders gepland** (zonder aanwezigheid kinderen):

- 1 uur durende sessies
- 1 keer per 2 tot 3 weken
- Bij de start van het schooljaar.

Uitgangspunten van de inhoud van de sessies zijn:

- Informeren over **hoe de school te werk gaat** en uitleg geven over **het onderwijs-systeem**, vooral de **belangrijke beslismomenten** in de schoolloopbaan, en wie daarbij betrokken zijn.
- Uitleg geven over **hoe belangrijk de rol van ouders is** en hoe ouders hun kind **cognitief kunnen ondersteunen** en hun positie als rolmodel kunnen gebruiken om de **werkhouding van leerlingen te verbeteren**. Door bijvoorbeeld hoge verwachtingen, belangstelling, aandacht en lof te hebben voor hun kind en beloningen voor gedrag te geven dat leidt tot succes op school, kunnen ouders bijdragen aan een goede leerhouding en de ontwikkeling van metacognitieve vaardigheden.
- **Leermijlpalen voor rekenen en lezen** voor dat schooljaar worden besproken. Ouders worden daarmee op de hoogte gebracht wat hun kind aan het eind van het schooljaar met rekenen en lezen zal kennen en kunnen.
- Ouders worden tijdens deze bijeenkomst **geïnformeerd wat ze thuis kunnen doen** om de lees- en rekenontwikkeling van hun kind te stimuleren en wat de werkwijze rondom huiswerk of extra oefenmateriaal is.

Uitgangspunten van de bespreking met ouders tijdens de sessies zijn:

- **Alle ouders kunnen hun kind helpen**, ongeacht hun eigen schoolloopbaan en hoe vertrouwd ze zijn met school. Waar het om gaat is dat kinderen het gevoel hebben dat hun ouders geïnteresseerd zijn in wat kinderen op school doen en ervaren en zich aangemoedigd voelen om er vaak over te praten.
- **Hoge verwachtingen** van zowel ouder als school zijn belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Hoge verwachtingen werken motiverend voor leerlingen om beter te presteren. Natuurlijk moeten deze wel realistisch zijn.
- **Belang van één lijn van ouder en school**. Om een goede houding te ontwikkelen, moeten kinderen het gevoel hebben dat hun ouders een goed idee hebben van hoe het er op school aan toegaat en dat ze zich in lijn met de verwachtingen van de leerkracht gedragen.
- **Huiswerk en/of regelmatige oefening zijn heel belangrijk**. Ouders kunnen ervoor zorgen dat ze controleren of huiswerk of extra oefenmateriaal gemaakt is, en dat ze in de buurt zijn wanneer kinderen huiswerk maken of extra oefenen.

Voorbeeld indeling van informatiebijeenkomsten:

Sessie 1: Leermijlpalen en thuis oefenen

Frequentie

Deze bijeenkomst organiseer je jaarlijks in elke jaargroep.

Onderwerpen

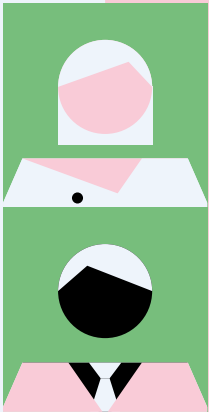
- Informatie over leermijlpalen
- Rol van ouders bij huiswerk en extra oefenmateriaal

Leermijlpalen

Tijdens de bijeenkomst met ouders wordt besproken wat de belangrijkste mijlpalen zijn. Mijlpalen zijn cruciale doelen binnen elk ontwikkelingsgebied en worden weergegeven op een ontwikkelingslijn. De leerstof van een mijlpaal is de basis voor de leerstof die in de periode daarna aan bod zal komen. Als de leerling de leerstof niet beheerst kan dit achterstanden veroorzaken. Ook worden ouders op de hoogte gebracht wat hun kind aan het eind van het schooljaar zal kennen en kunnen.

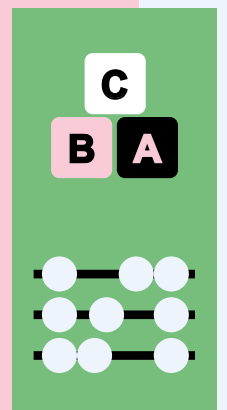

Rol van ouders

Ouders worden tijdens deze bijeenkomst geïnformeerd over wat ze thuis kunnen doen om de lees- en rekenontwikkeling van hun kind te stimuleren en wat de werkwijze rondom huiswerk of extra oefenmateriaal is. Ook wordt uitgelegd waarom het meegeven van huiswerk of extra oefenmateriaal belangrijk kan zijn voor hun kind. Ook wordt uitgelegd hoe belangrijk het is om hoge (maar realistische) verwachting zijn voor de motivatie en ontwikkeling van kinderen en dat lezen en rekenen ook thuis gestimuleerd kan worden. Zie hiervoor ook de kwaliteitskaart over huiswerk en extra oefenen.

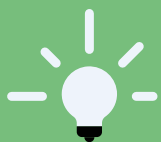
Informatie stimuleren leesonderwijs thuis

- Het belang van leren lezen;
- Hoe belangrijk ouderbetrokkenheid is bij het leren lezen;
- Wat praktische en leuke werkvormen zijn om thuis te oefenen met letters, woorden en boeken;
- Wat leuke en geschikte boeken zijn voor de beginnende en/of gevorderde lezer;
- Welke websites en apps geschikt zijn om thuis met lezen te oefenen;
- Hoe je kinderen kunt motiveren om thuis te lezen;
- Hoe je aan kunt sluiten bij de interesse van het kind.

Informatie stimuleren rekenonderwijs thuis

- Rekengesprekjes voeren naar aanleiding van alledaagse situaties – er worden per jaargroep voorbeelden gegeven.
- Houd bij aanschaf van spelletjes rekening met de mogelijkheid om leerervaring inzake rekenen mee op te doen.
- Speel gezelschapsspelletjes. Geef voorbeelden en leer eventueel uit.
- Gebruik thuis klok, kalender, geld en (op hogere leeftijd van de leerling) een bankrekening.

Sessie 2: Stimuleren van werkhouding

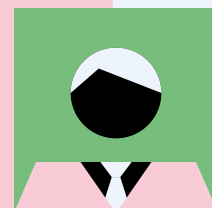
Frequentie

Deze bijeenkomst organiseer je jaarlijks voor de ouders van groep 3 en ouders van zij-instromende leerlingen.

Onderwerpen

Informatie over stimulerende maatregelen die de werkhouding kunnen verbeteren.

Deze sessie bouwt voort op sessie 1 en geeft verdere uitleg over hoe belangrijk de rol van ouders is en hoe ouders hun kind cognitief kunnen ondersteunen en hun positie als rolmodel kunnen gebruiken om de werkhouding van leerlingen te verbeteren. Door bijvoorbeeld hoge verwachtingen, belangstelling, aandacht, lof en beloning voor gedrag dat leidt tot succes op school kunnen ouders bijdragen aan een goede leerhouding en de ontwikkeling van metacognitieve vaardigheden.

Sessie 3: Werkwijze school en onderwijssysteem

Frequentie

Deze bijeenkomst organiseer je jaarlijks voor de ouders van groep 3, ouders van zij-instromende leerlingen en de ouders (en eventueel leerlingen) van groep 7 of 8.

Onderwerpen

- Onderwijssysteem
- proces schooladvies
- informatie over toetsbeleid en eventuele niveauideling van leerlingen

Tijdens deze bijeenkomst komt aan bod uit welke vormen van onderwijs het Nederlandse onderwijssysteem bestaat. Vanaf hun 12de jaar gaan kinderen naar het voortgezet onderwijs, tot ze 16, 17 of 18 zijn. In groep 8 van de basisschool krijgt de leerling een schooladvies voor het voortgezet onderwijs. Daarin staat welk schooltype het beste bij de leerling past. De basisschool maakt dit advies. Op basis van dit schooladvies kan de leerling zich inschrijven op een middelbare school.

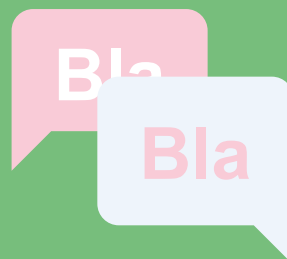
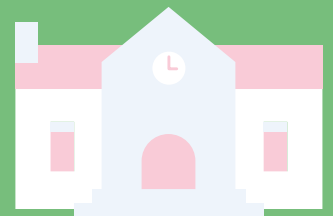
Na het voortgezet onderwijs kunnen leerlingen verder studeren in een vervolgopleiding. Hier wordt ook uitleg gegeven over hoe het advies op de school tot stand komt. Verder wordt informatie gegeven over de toetsen en testen die op school worden afgenomen en wat school met deze informatie doet. Ook kan hier in groep 3 eventueel aan bod komen hoe de school omgaat met het indelen van leerlingen in niveaugroepen binnen dezelfde klas en hoe zich dat verhoudt tot het uiteindelijke schooladvies van leerlingen.

Wat heb je hiervoor nodig?

- Plek waar bijeenkomsten georganiseerd kunnen worden.
- Als wenselijk: een presentatie voor op het digibord.
- (Schriftelijk) materiaal voor tijdens de bijeenkomsten en voor ouders als naslagwerk:
 - » De inhoud van de bijeenkomsten in grote lijnen.
 - » Informatie over de werkwijzen school en onderwijssysteem.
 - » Tips over hoe ouders hun kinderen kunnen helpen met leren in verschillende leeftijden.
- Aanwezigheid van ouders die het meeste baat hebben bij deze bijeenkomsten is **essentieel**. Denk aan ouders van kinderen met een achterstand, ouders met een lage opleiding, ouders die de Nederlandse taal niet op een hoog niveau vaardig zijn of laaggeletterd zijn, en ouders die niet bekend zijn met het Nederlandse onderwijssysteem.
 - » Hoe kan de aanwezigheid van ouders gefaciliteerd worden? Denk bijvoorbeeld aan opvang voor kinderen tijdens de bijeenkomsten, en een tijdstip waarop de meeste ouders aanwezig zouden kunnen zijn.
- Er kan ook gedacht worden aan het inzetten van een specialist zoals een pedagoog of ontwikkelingspsycholoog om uitleg te geven over het ondersteunen van de cognitieve ontwikkeling van kinderen, hun gedrag en hoe kinderen gemotiveerd kunnen worden.

Wie voert het uit?

De Intern begeleider of groepsleerkracht. Ook kan een specialist aansluiten voor uitleg (bijvoorbeeld ontwikkelingspsycholoog, (ortho) pedagoog etc.)

Hoe lang duurt de interventie?

In totaal 9 weken: 3 sessies van 1 uur; 1 keer per 2 tot 3 weken.

Waar moet je op letten?

- In alle communicatie is het belangrijk om de grondhouding gericht op partnerschap te hanteren. Zie praktijkkaart over het **Contact met ouders**.
- Om effectief te zijn hoeven ouders niet alle sessies aanwezig te zijn.
- Bedenk hoe je omgaat met ouders die lage Nederlandse taalvaardigheden hebben of laaggeletterd zijn. Het is essentieel juist deze ouders te bereiken.
- Hebben ouders voldoende leermaterialen/middelen om kinderen thuis te kunnen ondersteunen bij het oefenen of het maken van huiswerk? Denk aan een rustige ruimte, schrijfmateriaal een laptop/tablet. Wellicht komt het gezin in aanmerking voor gratis laptop/tablet voor het kind of andere regelingen.

Wat kan het opleveren?

Gebaseerd op de studie van Avvisati en collega's (2014) kunnen we onderstaande uitkomsten verwachten van een goede implementatie van ouderbijeenkomsten.

Uitkomsten voor leerlingen:

- Minder afwezigheid (-0,14 SD of 20% minder halve dagen afwezigheid), beter gedrag in de klas (0,2 SD of 30% minder disciplinaire sancties) en een betere werkhouding voor leerlingen (0,2 SD, of 25% meer goede beoordelingen) van ouders die deelnemen aan de bijeenkomsten. De verbetering in gedrag is 18 maanden later zelfs nog beter na deelname aan het programma, alhoewel de effecten op afwezigheid minder positief blijven op deze langere termijn.
- De bijeenkomsten kunnen leiden tot gemiddeld hogere cijfers zoals gegeven door de leerkracht (0,09 SD) maar zullen waarschijnlijk niet direct leiden tot hogere scores op gestandaardiseerde testen. Deze verbetering houdt ook aan 18 maanden na deelname aan het programma.
- Daarnaast kan het gedrag van de klasgenoten van leerlingen wiens ouders niet deelnemen aan het programma ook verbeteren, hetzij in mindere mate dan wanneer hun ouders wel mee zouden doen aan de bijeenkomsten (0,07 SD).

Uitkomsten voor ouders (bij vrijwillige deelname):

- Een verbeterd gevoel van de eigen ouderschapskwaliteiten (0,4 SD).
- Een verbetering van de houding en begrip ten opzichte van school (0,2 SD).
- Een hogere mate van interesse in schoolactiviteiten thuis (0,1 SD).
- Een hogere mate van betrokkenheid bij schoolactiviteiten op school (0,3 SD).
- Een hogere mate van monitoring van het huiswerk van hun kinderen (0,2 SD).

Wat zijn de kosten?

De kosten van het programma zijn laag. Gebaseerd op Avvisati et al. (2014) zijn de kosten na het opstarten van het programma ongeveer 1000,- per school per jaar. De kosten zijn hoger in het eerste jaar van uitvoering van het programma.

Bronnen

Gebaseerd op:

Avvisati, F., Gurgand, M., Guyon, N., & Maurin, E. (2014). Getting Parents Involved: A Field Experiment in Deprived Schools. *Review of Economic Studies*, 81, 57-83.